

REGLER FÖR REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS VISSSELBLÅSARFUNKTION

VERSION: 1.1

BESLUTSINSTANS: REGIONSTYRELSEN

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2020-11-09	Nyutgåva	Regionstyrelsen 2020-12-08 § 226	
1.1	2024-03-27	Revidering p.g.a. lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (visselblåsarlagen) samt ändringar i OSL.	Regionstyrelsen 2024-03-26—27 § 40	

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

REGLER FÖR REGION JÄMTLAND HÄRJEDALENS VISSSELBLÅSARFUNKTION	1
ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 INLEDNING	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Avgränsningar	4
1.4 Målgrupp	4
2 VAD ÄR ETT VISSSELBLÅSARÄRENDE?	5
3 ETT ÄRENDES GÅNG.....	5
3.1 Dokumentation och bevarande	7
3.2 Offentlighet och sekretess.....	8

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

1 Inledning

1.1 Bakgrund

En visselblåsare är, enligt lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (visselblåsarlagen), en person som slår larm i ett arbetsrelaterat sammanhang om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram.¹ Visselblåsarlagen innehåller bestämmelser som ger den som omfattas av lagen skydd mot repressalier. Den som har skydd av visselblåsarlagen benämns dock som rapporterende person och inte visselblåsare i lagtexten.

1.2 Syfte

I den här regeln beskrivs ärendegången för en rapport om missförhållanden.

1.3 Avgränsningar

Visselblåsarfunktionen ska inte hantera andra ärenden än de ärenden som omfattas av visselblåsarlagen. Om anmälningar kring något som inte omfattas av visselblåsarlagen kommer in till visselblåsarfunktionen ska ärendet överföras till ordinarie hantering. Ärendet kommer då att vara avslutat i visselblåsarfunktionen.

1.4 Målgrupp

Visselblåsarfunktionen är enbart till för personer som rapporterar i ett arbetsrelaterat sammanhang av information som den rapporterende personen har fått del eller har inhämtat i ett arbetsrelaterat sammanhang.

De personer som kan rapportera enligt visselblåsarlagen är arbetstagare, personer som gör en förfrågan om eller söker arbete, personer som söker eller utför volontärarbete, personer som söker eller fullgör praktik, personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under en verksamhetsutövers kontroll och ledning, egenföretagare som söker eller utför uppdrag, personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, aktieägare som står till förfogande för att vara eller som är verksamma i aktiebolaget, eller personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.²

¹ 1 kap. 2§ 1 st. lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

² 1 kap. 8 § 2 p. a-i lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

2 Vad är ett visselblåsarärende?

Allmän rapportering

Visselblåsarlagen gäller vid rapportering, i ett arbetsrelaterat sammanhang, om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram.³

Det kan exempelvis handla om misstänkt muta, bedrägeri, stöld eller någon annan situation där någon tjänsteman eller politiker får privat vinning eller fördel genom sin tjänsteställning. Ett tydligt exempel när en medarbetare inte omfattas av skyddet i lagstiftningen är om rapporteringen enbart handlar om frågor som berör den egna anställningen, då detta generellt inte anses omfattas av ett allmänintresse.

EU-rapportering

Visselblåsarlagen gäller även vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som utgörs av ett handlande eller en underlåtenhet som

1. strider mot en direkt tillämplig unionsrättsakt inom tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten,
2. strider mot lag eller andra föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen och som genomför eller kompletterar en unionsrättsakt inom tillämpningsområdet för samma direktiv, eller
3. motverkar målet eller syftet med bestämmelserna i en unionsrättsakt inom tillämpningsområdet för samma direktiv.⁴

3 Ett ärendes gång

³ 1 kap. 2 § 1 st. lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

⁴ 1 kap. 2 § 2 st. lbid.

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

Det ska finnas möjlighet att rapportera både internt inom Region Jämtland Härjedalen och externt till de statliga myndigheter som har utsetts av regeringen till exempel Konkurrensverket, Skatteverket och Arbetsmiljöverket.

Den externa rapporteringskanalen ska ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter om missförhållanden inom vissa specifika områden. Man kan visselblåsa direkt till en extern rapporteringskanal utan att först rapportera till den interna rapporteringskanalen. Visselblåsaren kan alltså själv välja om han eller hon vill rapportera internt eller externt.

Det finns tre sätt att rapportera in ett ärende internt inom Region Jämtland Härjedalen, digital kanal för anmälan, via telefon eller vid ett fysiskt möte med regionjurist.

1. Ett ärende kommer in

Den som har rapporterat in ett ärende ska få en bekräftelse inom sju dagar att ärendet är mottaget.⁵ När en rapport har kommit in ska ett ärende skapas i Platina, där rapporten samt övriga handlingar ska diarieföras. Den regionjurist som mottagit rapporten är ansvarig för uppföljning av rapporten. Den ansvariga regionjuristen analyserar informationen och bedömer om ärendet ska fortsätta handläggas inom visselblåsarfunktionen eller om ärendet hör hemma i en annan kanal, till exempel avvikelsesystemet. Hör ärendet hemma i en annan kanal, är ärendet avslutat i visselblåsarfunktionen och inga vidare åtgärder kommer att vidtas inom visselblåsarfunktionen.

2. Bedömning görs

Om ärendet ska hanteras inom visselblåsarfunktionen informerar regionjuristen, antingen regiondirektören, styrelsens ordförande eller styrelsens 1:e vice ordförande om att det har kommit in ett ärende. I samråd med den som har informerats bestäms då hur fortsatt handläggning av ärendet ska ske.

3. Uppföljning av rapporten

Med uppföljning avses varje åtgärd som vidtas för att bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporten och, i förekommande fall, för att hantera den rapporterade överträdelsen.⁶

Regionjuristen samlar in eventuell kompletterande information som behövs för vidare uppföljning.

Vid visselblåsningar av mycket allvarlig karaktär kan även extern utredare kopplas in.

Om bedömningen görs att det finns misstanke om brott lämnas polisanmälan in. I dessa fall sker fortsatt utredning hos polisen och inte inom visselblåsarfunktionen.

Alla utredningar ska resultera i en skriftlig utredningsrapport med ett utlåtande. Utredningen ska vara klar så snart som möjligt efter det att anmälan inkommit.

⁵ 5 kap 8 § punkt 2. lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

⁶ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/1936 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten artikel 5 punkt 12.

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

4. Återkoppling till den som har blivit informerad i punkt 2
När utredningsrapporten är klar ska den presenteras för den som informerades i punkt 2, regiondirektör, styrelsens ordförande eller styrelsens 1:e vice ordförande.

Utifrån utredningen fattar den som tidigare har blivit informerad, beslut, eller förslag på beslut, om eventuella åtgärder.

5. Återkoppling till den som har rapporterat ärendet
Den som har rapporterat ett ärende ska få en bekräftelse inom sju dagar att ärendet är mottaget.⁷

Rapportören ska även få återkoppling, i den mån det är möjligt, om åtgärder som har vidtagits vid uppföljning av rapporten och om skälen för dessa inom tre månader från bekräftelsen.⁸

Om uppföljningen av rapporten inte är klar inom tre månader från bekräftelsen av mottagandet av rapporten ska återkoppling ske, i den mån det är möjligt, att uppföljningen av rapporten fortfarande pågår, vilka åtgärder som har vidtagits och om den fortsatta återkoppling som eventuellt kan förväntas.⁹

Återkoppling ska även ske om information som kan identifiera den rapporterade personen kommer att lämnas ut, om inte utlämnandet gör att syftet med uppföljningen av rapporten eller åtgärderna hindras eller försvåras.¹⁰

Det finns inget formkrav för återkopplingen om uppföljningen av rapporten, utan den kan ske skriftligt eller muntligt. Någon rätt till ett fysiskt möte för återkoppling om uppföljningen av rapporten finns inte.

3.1 Dokumentation och bevarande

När en rapport har kommit in ska ett ärende skapas i Platina. Där rapport samt övriga handlingar ska diarieföras.

I de fall muntlig rapportering sker ska ett protokoll upprättas eller inspelning göras som kan sparas i en varaktig och åtkomlig form.¹¹ För att rapporteringen ska få spelas in krävs att den rapporterade personen samtycker till det.¹²

⁷ 5 kap 8 § punkt 2. lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

⁸ 5 kap 8 § punkt 3 ibid.

⁹ Prop. 2020/21:193 s 159-160.

¹⁰ 5 kap 8 § punkt 4 lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

¹¹ 8 kap 1 1 st. § lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

¹² 8 kap 2 § ibid.

Karl-Johan Lindgren
Sekretariatet

2024-03-27

Dnr: RS/739/2019

Om den muntliga rapporteringen sker på annat sätt än vid ett fysiskt möte, får dokumentationsskyldigheten också fullgöras genom en utskrift av inspelningen eller på annat lämpligt sätt.¹³

Den rapporterande personen ska ges tillfälle att kontrollera, rätta och genom underskrift godkänna en utskrift eller ett protokoll.¹⁴

3.2 Offentlighet och sekretess

Inkomna anmälningar är allmänna handlingar som kan begäras ut. En sekretessprövning ska göras vid varje begäran. En pågående utredning påverkar inte skyldigheten att pröva utlämnade av handlingar och uppgifter som hör ihop med ärendet.

För att skydda anmälaren är det viktigt att så få personer som möjligt hanterar informationen. Detta skyddar även den personliga integriteten hos den som blir anmäld.

Det finns två paragrafer som har införts särskilt i offentlighets- och sekretesslag (2009:400) (OSL) utifrån visselblåsarlagen, 17 kap. 3 b § 32 kap. 3 b §.

OSL 17 kap. 3 b §

Sekretessen gäller för uppgift som kan avslöja identiteten på en annan enskild än den rapporterande personen, om det kan antas att syftet med uppföljningen motverkas om uppgiften röjs.

OSL 32 kap. 3 b §

Sekretess gäller i,

1. ett visselblåsarärende,
2. i ett personalärende om avskedande, uppsägning, meddelande av disciplinpåföljd eller en liknande åtgärd, som har sin grund i ett visselblåsarärende,

Sekretessen gäller för uppgift genom vilken den rapporterande personen eller en annan enskild, direkt eller indirekt, kan identifieras. Uppgifter som kan avslöja den rapporterades personens identitet kan vara namn, adress, telefonnummer men också uppgifter om personens tjänst, arbetsställe eller arbetsuppgifter.¹⁵

Sekretessen gällande den rapporterande personen är absolut. Det innebär att uppgift om den rapporterande personens identitet, eller uppgift som kan avslöja personens identitet, får aldrig lämnas ut om inte en sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig. Vad det gäller andra enskilda är utgångspunkten att uppgifterna inte är offentliga och en menprövning behöver därför göras för att avgöra om några uppgifter kan lämnas ut.

¹³ 8 kap 1 2 st. ibid.

¹⁴ 8 kap 3 § ibid.

¹⁵ Prop. 2020/21:193 s. 309.